

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο σύγχρονος Έλληνας άντρας βιώνει μια βαθιά σύγχυση ως προς το τι εμπεριέχει ο ρόλος του ως πατέρας, επειδή εξακολουθεί να είναι συνδεδεμένος με τις παραδοσιακές κοινωνικές αναπαραστάσεις περί του πατρικού προτύπου. Φαίνεται ότι «παγιδεύεται» στη μεθόριο ανάμεσα στο παλιό (γνωστό, αλλά περιχαρακωμένο πρότυπο) και στο νέο που απαιτεί την υιοθέτηση άλλων στάσεων και αξιών, αφήνοντας πίσω τους ποσοτικούς δείκτες αποτίμησης της επιτυχίας και στρεφόμενος σε ποιοτικές συνεργατικές σχέσεις.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- «Εστιάζοντας στη σύγχυση αυτή...»: Η επανάληψη της λέξης «σύγχυση», η οποία προσδιορίζεται και από τη δεικτική αντωνυμία «αυτή» συμβάλλει στη συνοχή του λόγου ανάμεσα στην πρώτη και στη δεύτερη περίοδο λόγου της πρώτης παραγράφου του Κειμένου 1.
- «Τα μη εφαρμοσμένα δικαιώματα του Έλληνα άνδρα για την πατρότητα, για παράδειγμα...»: Με τη διαρθρωτική φράση «για παράδειγμα» επεξηγείται το νόημα της δεύτερης περιόδου λόγου της πρώτης παραγράφου και έτσι ενισχύεται η συνοχή του λόγου με την προηγούμενη περίοδο λόγου της παραγράφου.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Το θέμα των μετασηματισμών της ελληνικής οικογένειας και ειδικότερα του πατρικού ρόλου εγείρει απ-όψεις που χρήζουν διεπιστημονικής μελέτης, όχι μόνο από την πλευρά της Ψυχολογίας, αλλά και της Κοινωνιολογίας. Οι υποσελίδες παραπομπές σε βιβλιογραφία, όπως και στο «σώμα» του κειμένου, μέσα σε παρένθεση, η ονοματοποίηση,

η ορολογία (κοινωνική αμφιθυμία, κοινωνικά κατασκευασμένος ρόλος, «απόσταση ασφαλείας», εσωτερικός χάρτης, ασυνέχεια), η παθητική σύνταξη, το δοκιμιακό ύφος και ο σοβαρός τόνος γραφής προσιδιάζουν σε έναν ιστότοπο όπου επιστήμονες ανταλλάσσουν απόψεις αναρτώντας άρθρα και (όπου) το κοινό ενημερώνεται έγκυρα και αξιόπιστα από ειδικούς επί του θέματος.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Η συναισθηματική εγγύτητα ανάμεσα σε γονείς και παιδιά, η οποία εκ φύσεως («*Η φύση είναι ελεύθερη να παπαγαλίζει/τα παράφωνα στιχάκια της*») θα έπρεπε να είναι δεδομένη, δεν επιτεύχθηκε σύμφωνα με το ποιητικό υποκείμενο στην απεύθυνσή του στο γονιό του («*μεσολάβησαν τόσες διαψεύσεις/σωρεύτηκε τόση σιωπή ανάμεσά μας*»). Αντίθετα, ο χρόνος που πέρασαν μαζί «*σπαταλήθηκε σε χειρονομίες κι επιφωνήματα/που η έπαρση των δακρύων/δεν αρκεί για να βάλει στα χείλη μας/όσα πικρά για χρόνια δεν ομολογήθηκαν*». Ο γιος δηλώνει πως «*Θα ήθελα να σε συγχωρήσω*», αλλά... θυμάται να του εύχεται μέσω τηλεφωνητή («*να ζήσεις, γιέ μου*»/που επαναλαμβάνεται απaráλλακτο κάθε χρόνο/με μια ημέρα καθυστέρηση/-σημάδι κι αυτό μιας μνήμης/που έμαθε ν' ατενίζει το ερειπωμένο σκηνικό/με αξιοθαύμαστη αδιαφορία.) Του καταλογίζει συνεπώς έλλειψη πατρικού ενδιαφέροντος, γι αυτό με σκληρότητα, αλλά και τρυφερότητα καταλήγει, λέγοντας: *Θα ζήσω λοιπόν αφού το θέλεις/για να σε δω όμως να πεθαίνεις./Θα ζήσω για να σε κλάψω όπως δεν θα σε κλάψει κανείς*. Το ποιητικό υποκείμενο νιώθει πικρία, ή καλύτερα «*το αίσθημα της οριστικής απώλειας*». Γι' αυτό η γραφομηχανή του «*αφηγείται την εποποιία/μιας χαμένης ευκαιρίας*».

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο σύγχρονος πατέρας σε γενικές γραμμές δεν διαγωνίζει, σε ένα διαγενεακό κύκλο, τις «αποστάσεις» που τηρούσαν παραδοσιακά οι γονείς και ιδίως ο πατέρας σε προγενέστερα χρόνια και που τους στερούσαν την έκφραση των συναισθημάτων στοργής. Η εκδήλωση των συναισθημάτων δεν είναι ένδειξη «αδυναμίας», αλλά η πραγματική δύναμη της οικογένειας.